

Discurs de graduació filosofia i lletres 2018

Fa cosa d'un any estava cursant l'assignatura de Música, identitat i gènere. La professora va afegir uns enllaços a l'aula virtual i ens va demanar que els miréssim per a preparar la següent classe. En vaig clicar un i... Oh! Mala sort! "El enlace ya no está disponible". Convençuda com sempre he estat que la tossuderia és un súper-poder, vaig iniciar un procés de recerca, que va concloure amb el visionat del discurs d'inauguració del curs 1996-1997 al Wellesley College dels Estats Units. Finalment, aquell discurs va resultar no tenir res a veure amb el tema que havíem de tractar a classe, però ara fa uns dies, quan em van demanar que parlés aquí avui, van començar a ressonar al meu cap les últimes paraules que la Norah Ephron hi va pronunciar: "benvingudes als millors anys de les vostres vides". Bé doncs, tinc una pregunta per a tots vosaltres, els meus companys, tots els que avui us gradueu: creieu que aquests han estat els millors anys de les vostres vides? És molt difícil respondre, ara mateix. Segurament, si d'aquí vint o trenta anys ens poguéssim tornar a trobar i us fes la mateixa pregunta, una mirada amb més perspectiva ens ajudaria a contestar. Però el que segur podem fer ara mateix és recordar tot allò que finalment ens podria fer respondre que sí. I m'agradaria molt explicar-vos què és el que a mi em faria dir que han estat els millors anys de la meva vida.

Per entendre'm, però, necessito que feu introspecció, i que recordeu allò que se sent quan s'està enamorat. Que recordeu el neguit, la passió, aquells dies en què una sola idea ocupa tot l'espai del pensament, aquelles nits en què no heu pogut evitar aixecar-vos d'una revolada per escriure unes paraules, conscients que potser mai més es tornarien a endreçar de forma comprensible. Dies en què la gent us parla i assentiu, distrets, per després pensar: què m'acaba de dir? Jo vaig arribar aquí per treure'm una carrera que m'havia d'ajudar a millorar la meva situació laboral, i ara estic perdudament enamorada. A cadascun dels cursos hi ha hagut un moment en què m'he sentit com acabo d'explicar-vos. I el detonant de totes aquestes sensacions no era una persona, era una idea, un pensament sorgit de la mirada a un objecte d'estudi que m'apassionava i de la possibilitat de dir la meva sobre aquell objecte. M'he enamorat de mirar la música de maneres que mai havia somniat: de pensar, llegir, escriure i parlar de música. I si us dic tot això, és perquè estic convençuda que, si heu arribat fins aquí, és perquè en algun instant durant els últims quatre anys us heu sentit així. Possiblement hi ha hagut moments en què ens hem creuat als passadissos, o hem compartit taula a la biblioteca, capficats, cadascú en el seu món, però sentint quelcom similar. Moments en què ens

dèiem a nosaltres mateixos: “aquest sóc jo. Això és el que he vingut a fer”. Si com jo, aquí heu pres consciència que hi ha quelcom que us pot fer llevar feliços cada matí pensant: “m’apassiona el que faré avui!”, tots tenim un motiu per veure aquests anys com els millors de les nostres vides.

I què sol passar quan un ésser humà descobreix la seva passió, quan s’emociona? Penso que no m’equivoco si dic que automàticament sentim la necessitat de compartir el què ens passa amb d’altres éssers humans. Quan jo vaig saber que avui seria aquí, parlant per a vosaltres, el primer que vaig fer (un cop passats els segons en què em tremolaven les cames), va ser trucar al meu home, a la meva mare, al meu pare, parlar amb els meus germans i amb els meus fills. És per això que crec que, sens dubte, aquest és un bon moment per reconèixer la tasca de tants i tants familiars que són aquí avui i que han mostrat paciència infinita en veure’ns sortir de l’habitació: “ja ho tinc! Ja he entès el que passa quan la imatge es combina amb la música en aquella escena!”. Enorme paciència llegint els nostres treballs i escoltant les nostres idees, sovint encara inconnexes. Crec que represento el conjunt dels meus companys si dic, a tots aquests familiars, gràcies, de tot cor.

Però reprenent el fil dels motius per a respondre sí a la pregunta inicial, vull parlar de la nostra nova família, la que hem format aquí durant aquests últims anys. Potser un dels millors moments a la vida d’algú que es considera un boig d’alguna cosa és aquell en què descobreix que hi ha persones amb qui podrà compartir la seva bogeria. A Musicologia, els mestres ens han inspirat parlant de coses “molt intrèssants”, ens han fet treballar a la veu de “doncccs, som-hi!”, i ens han fet parar atenció als “animalots” dels manuscrits. Us convido a pensar en tot allò que us han aportat els professors, i no em refereixo als continguts, sinó a la inspiració, a l’ànim, a la calma, a la comprensió, a aquella frase que sense saber-ho portàveu tota la vida esperant sentir. Us demano que recordeu el moment en què us han fet saber que la vostra aportació és important, que vosaltres ja sou antropòlegs, arqueòlegs, historiadors, musicòlegs. Aquest moment segur esdevindrà un altre motiu per a dir sí, com ho seran tots els que heu compartit amb els vostres companys, ara ja també família. Aquí hi ha gent amb qui heu plorat, a qui heu demanat ajuda, però sobretot gent amb qui heu compartit la vostra passió. Hi ha moltes rialles ressonant en aquests murs. Aquest ha estat un bon lloc per viure.

Hem trobat dues raons per a pensar aquests anys com els millors, i crec que encara us puc parlar d’un motiu més per a sortir avui d’aquí amb un gran somriure. Primer, però, vull confessar que sóc una gran amant de les pel·lícules de ciència ficció. I que tot just la setmana abans de saber que avui

seria aquí, vaig decidir posar-li al meu fill *Arrival*, la que crec ha estat la millor obra del gènere dels últims anys. A una de les escenes de la pel·lícula, davant el repte d'establir comunicació amb els extraterrestres, la doctora en lingüística li diu al seu col·lega físic: “¿por qué no intentamos hablar con ellos antes de aburrirlos con matemáticas?”. Aquesta simple pregunta em va transportar a la classe de literatura comparada de primer: “el cerebro humano es de letras”, ens deia el professor Penedo. Doncs crec que té tota la raó. Tant se val el que vulguem expressar, si la hipòtesi científica més complicada o l'equació més simple, tot es construeix gràcies a l'eina més poderosa que tenim: la imaginació. I els éssers humans no imaginem nombres, imaginem paraules, colors, sons. Tots nosaltres ens comunicàvem hàbilment amb els nostres pares, pintàvem mons inventats i manifestàvem alegria cantant molt abans que algú ens plantegés que res d'això havia de ser útil. Ho fèiem per un simple motiu: som éssers humans. Ara penseu: si els nostres anhels, passions, i somnis més profunds són el missatge, la pintura, la música, el cinema, la literatura...la paraula, són el canal. La cultura és el canal. Hem d'estar molt tranquils, perquè l'eterna dicotomia no té cap sentit. L'ésser humà continuarà imaginant hipòtesis científiques, melodies i mons de fantasia, i nosaltres seguirem acostant-nos al fruit de la seva imaginació amb el respecte i l'amor que hem après en el si de la nostra nova família. El nostre tercer motiu és que tenim la clau per a desxifrar el missatge i les eines per preservar-lo i difondre'l. Així que potser és hora de desfer-nos dels complexos, deixar de demanar permís i sentir-nos molt orgullosos d'allò que hem après a fer, convençuts que ens acosta, potser com cap altra cosa al món, a la nostra humanitat.

En conclusió, crec que hem parlat de bones raons per sortir d'aquí trepitjant fort, orgullosos d'estimar el que fem i sabent que tenim amb qui compartir la nostra bogeria. Ara només queda agafar impuls per respondre amb seguretat l'eterna pregunta: “per a què serveix això que fas?”... “Jo no he vingut al món a ser útil, hi he vingut a ser feliç”. Moltes gràcies.

Silvia Segura